

Obsah

Část I. Historie mezinárodního práva a jeho vědy	19
Kapitola 1 Počátky mezinárodního práva	19
1.1 Prvky mezinárodního práva ve starověku	19
1.2. Východní samovlády	20
1.3. Indie a Čína	21
1.4. Antické státy	22
a) Řecké městské státy	22
b) Starověký Řím	24
1.5. Vědecké názory ve starověku a mezinárodní právo ..	26
Kapitola 2 Mezinárodní právo ve středověku	28
2.1. Právní společenství ve středověku	28
2.2. Vývoj dosavadních a vznik nových mezinárodně- právních pravidel	30
a) Válka – volnostní forma vyřizování sporů	30
b) Praxe uzavírání mezinárodních smluv	32
c) Rozvoj diplomatického práva	33
d) Pravidla mořského práva	34
e) Pokojné řešení sporů	35
f) Vývoj institutu represálií	36
g) Vývoj internacionalizace řek	37
h) Vývoj funkce konzulů	38
i) Institut azylu	39
j) Vývoj neutrality	40
Kapitola 3 Středověké ideje vytvoření mírové organizace ..	41
Kapitola 4 Mezinárodněprávní věda ve středověku	42
4.1. Teologická škola mezinárodního práva	43
4.2. Klasická škola přirozenoprávní	46
4.3. Škola radikálních naturalistů	49
4.4. Pozdní škola přirozenoprávní, tzv. Grotiani	50
4.5. Raní pozitivisté	54
Kapitola 5 Vznik obecného mezinárodního práva	55
5.1. Snaha o vytváření univerzálně platných pravidel mezinárodního práva	55
5.2. Význam smluv na vytváření obecného mezinárod- ního práva	60

5.3. Význam mezinárodních konferencí a organizací	61
5.4. Vliv mezinárodní arbitráže na ustálení obecně platného obyčeje	61
5.5. Tradiční mezinárodní právo	63
a) Prameny tradičního mezinárodního práva	63
b) Povaha tradičního mezinárodního práva	64
5.6. Válka v období tradičního mezinárodního práva	65
5.7. Mezinárodněprávní věda konce 19. a ve 20. století	67
Část II. Základní pojmy mezinárodního práva	72
Kapitola 6 Definice mezinárodního práva veřejného	72
Kapitola 7 Funkce mezinárodního práva veřejného, jeho předmět a systém	74
Kapitola 8 Územní suverenita a územní výsost	75
Kapitola 9 Obecné a partikulární mezinárodní právo	79
Kapitola 10 Dispozitivní a kogentní pravidla	80
Kapitola 11 Právní charakter mezinárodního práva a jeho zvláštnosti	82
Kapitola 12 Poměr práva mezinárodního k právu vnitrostátnímu	84
Část III. Prameny mezinárodního práva	90
Kapitola 13 Významy termínu „prameny“ mezinárodního práva	90
Kapitola 14 Jednostranné mezinárodněprávní úkony	92
Kapitola 15 Vícestranné mezinárodněprávní úkony	93
15.1. Pojmové vymezení	93
15.2. Jazyk smluv	94
15.3. Jednotlivé části smlouvy	94
15.4. Druhy smluv	95
15.5. Postup při uzavírání mezinárodních smluv	99
15.6. Počátek platnosti smlouvy a důvody její neplatnosti	102
15.7. Výklad mezinárodních smluv	104
15.8. Ukončení smlouvy výpovědí a odstoupení od ní	105
Kapitola 16 Prameny mezinárodního práva obyčejového	107
Kapitola 17 Poměr mezi obyčejem a smlouvou	109

Kapitola 18 Mezinárodní zdvořilost a mezinárodní morálka .	111
Kapitola 19 Zásady (principy) mezinárodního práva	113
Kapitola 20 Obecné zásady právní	116
Kapitola 21 Pomocné prameny mezinárodního práva	118
Kapitola 22 Unifikace cestou mezinárodního práva	119
Kapitola 23 Kodifikace mezinárodního práva	120
Část IV. Subjekty mezinárodního práva	123
Kapitola 24 Státy	123
Kapitola 25 Povstalci a národněosvobozovací hnutí	125
Kapitola 26 Zvláštní politické útvary	128
Kapitola 27 Města (územní celky) s mezinárodním statusem	133
Kapitola 28 Mezinárodní organizace	136
Kapitola 29 Jednotlivci	139
Část V. Stát jako subjekt mezinárodního práva veřejného . .	145
Kapitola 30 Třídění států	145
Kapitola 31 Vznik státu a jeho právní důsledky	153
31.1. Vznik státu	153
31.2. Uznání státu	155
31.3. Uznání vlády	156
31.4. Uznání za povstalce a válčící stranu	157
31.5. Uznání za národ	158
Kapitola 32 Státní území	158
32.1. Nabývání a ztráta státního území	159
32.2. Státní hranice a pohraniční režim	163
32.3. Vzdušný prostor	170
32.4. Vnitrozemské vody	171
32.5. Mezinárodní řeky	172
Kapitola 33 Zánik státu	173
33.1. Způsoby zániku státu	173
33.2. Sukcese (nástupnictví) v souvislosti se zánikem státu	174
Kapitola 34 Mezinárodněprávní postavení státních orgánů pro mezinárodní styky	179
34.1. Vnitřní orgány pro mezinárodní styky	179

Část VII. Postavení jednotlivce v mezinárodním právu	237
Kapitola 39 Státní občanství fyzických osob	237
39.1. Vymezení pojmu	237
39.2. Nabývání a zánik státního občanství fyzických osob	239
a) Nabytí státního občanství	239
b) Zánik státního občanství	245
39.3. Bezdomovci	247
39.4. Uprchlíci	248
Kapitola 40 Cizinecké právo	250
40.1. Vymezení pojmu	250
40.2. Vstup na státní území a odchod z něho	252
40.3. Diplomatická ochrana cizince	253
40.4. Extradice	254
40.5. Územní (politický) azyl	256
Kapitola 41 Mezinárodněprávní ochrana lidských práv	258
41.1. Ochrana lidských práv z hlediska mezinárodněprávního	258
41.2. Úmluvy o ochraně jednotlivých druhů lidských práv	260
Kapitola 42 Ochrana základních lidských práv a svobod v Evropě	262
Kapitola 43 Stíhání a potrestání jednotlivců za zločiny podle mezinárodního práva	271
Část VIII. Právní režim mezinárodních prostorů	280
Kapitola 44 Vymezení pojmů	280
Kapitola 45 Mořské právo	281
45.1. Vymezení pojmu	281
45.2. Pobřežní moře	283
45.3. Přilehlá zóna	285
45.4. Úzké vodní cesty	285
a) Mořské průlivy	285
b) Mořské průplavy	286
45.5. Souostrovní státy	290
Kapitola 46 Oblasti účelově vymezené územní výsosti a oblasti vyloučené z územní výsosti	291

46.1. Oblasti účelově vymezené územní výsosti	291
a) Výlučná ekonomická zóna	291
b) Kontinentální šelf	292
46.2. Oblasti vyloučené z územní výsosti	293
a) Volné moře	293
b) Mořské dno a jeho podzemí za hranicemi pravomoci států	296
Kapitola 47 Právní režim Antarktidy, kosmického prostoru a nebeských těles	298
47.1. Právní režim Antarktidy	298
a) Územní nároky	298
b) Antarktický smluvní systém	300
c) Orgány antarktického smluvního systému	302
d) Výměna informací	303
e) České aktivity vztahující se k Antarktidě	304
47.2. Právní režim kosmického prostoru a nebeských těles	305
a) Dobývání vesmíru	305
b) Kosmický smluvní systém	306
c) Kosmonauti, astronauti, tchajkonauti	309
d) Registrace vesmírných objektů	309
e) Odpovědnost za škody	310
f) Měsíc a jiná nebeská tělesa	312
g) Mezinárodní organizace s kosmickou agendou ..	313
Kapitola 48 Mezinárodní právo životního prostředí	314
Část IX. Mezinárodněprávní odpovědnost	319
Kapitola 49 Ručení a reparace v tradičním mezinárodním právu	319
Kapitola 50 Pojem a náležitosti protiprávního chování v současném mezinárodním právu	321
50.1. Objektivní prvek	321
50.2. Subjektivní prvek	324
Kapitola 51 Okolnosti vylučující mezinárodně protiprávní chování	328
51.1. Přivolení postiženého státu	328

51.2. Protiopatření reagující na protiprávní chování (aplikace sankcí)	329
51.3. Vyšší moc a náhodná událost	329
51.4. Tíseň	330
51.5. Sebeobrana	330
51.6. Opatření ve stavu nouze	331
Kapitola 52 Pojem odpovědnosti v současném mezinárodním právu	334
Kapitola 53 Obsah odpovědnostní povinnosti	336
Kapitola 54 Odpovědnost při porušení kogentních norem ..	338
Část X. Donucení v mezinárodním právu	342
Kapitola 55 Přímé donucení v současném mezinárodním právu	342
Kapitola 56 Nátlaková opatření mimoprávní (faktické) povahy	343
Kapitola 57 Náležitosti represálií	344
Kapitola 58 Sebeobrana	347
Kapitola 59 Donucení organizovaným společenstvím států .	351
59.1. Opatření bez použití ozbrojených sil (čl. 41 Charty OSN)	353
59.2. Opatření s použitím ozbrojených sil (čl. 42 Charty OSN)	354
Kapitola 60 Kolektivní opatření a praxe států v krizových situacích	355
60.1. Spojení pro mír	355
60.2. Válka v Perském zálivu	356
60.3. Kosovská krize	357
60.4. Útok na Světové obchodní centrum	360
60.5. Válka v Afghánistánu	361
60.6. Válka v Iráku	362
60.7. Obecné zhodnocení	364
Část XI. Řešení mezinárodních sporů a ozbrojených konfliktů	366
Kapitola 61 Smírné řešení mezinárodních sporů	366
61.1. Přímé diplomatické jednání	366

61.2. Dobré služby a zprostředkování	367
61.3. Vyšetřovací a smírčí řízení	368
Kapitola 62 Prostředky řešení sporů	370
62.1. Mezinárodní rozhodčí řízení	370
62.2. Rozhodčí tribunály pro mořské právo	371
62.3. Mezinárodní soudní řízení	371
62.4. Mezinárodní tribunál pro mořské právo	375
62.5. Evropská úmluva o mírovém urovnání sporů	378
Kapitola 63 Mezinárodní terorismus	379
63.1. Pojmové vymezení	379
63.2. První kodifikační snahy	382
63.3. Protiteroristické mezinárodní úmluvy na univerzální úrovni	383
63.4. Potlačování terorismu na regionální úrovni	389
Kapitola 64 Definice agrese	392
Kapitola 65 Právo ozbrojených konfliktů	394
65.1. Základní prameny vztahující se k právu ozbrojených konfliktů	396
65.2. Počátek války	401
65.3. Pojem válečné oblasti	402
65.4. Válečná okupace	403
65.5. Pravidla ozbrojených vnitřních (občanských) konfliktů	407
65.6. Zastavení válečných akcí	408
65.7. Ochrana obětí války	410
65.8. Ozbrojené konflikty po roce 1945	413
Použitá literatura	417
Rejstřík jmenný	425
Rejstřík věcný	427